

Progressiva/ingressiva verbformer

Progressiv aspekt innebär att talaren betraktar handlingen som pågående och ingressiv aspekt innebär att handlingen betrakas som inträdande (just i färd med att äga rum). I svenska finns det inga speciella grammatiska former utan där använder man lexikaliska medel om man vill markera progressiv/ingressiv aspekt:

Jag håller på och äter, stör mig inte

Vi sitter här och pratar

Igår när han låg och läste sin tidning fick han ett märkligt telefonsamtal

I engelska finns –ing former som markerar progressiv/ingressiv handling, men som numera också används för kontinuerliga tillstånd (I am living in Sweden).

Progressiva/ingressiva verbformer finns både i nutid och dåtid på persiska. De visar att en handling är/var pågående eller inträdande. Dessa former används huvudsakligen i den enklare skönlitterära stilen samt i talspråk. De används endast i jakad form och negeras alltså aldrig.

Progressiva/ingressiva former bildas med hjälpverbet *dāštan* +huvud verbet. Sammansatta verb lägger till *dāštan* före hela det sammansatta verbet. *Dāštan* kan stå långt ifrån sitt huvudverb (se exempel nedan).

1. Nutid

Progressiv/ingressiv fom i nutid bildas med presens indikativ av verbet *dāštan* + presens indikativ av huvud verbet.

progressiv aspekt:

(jag etc. håller på att arbeta)

dāram kār mikonam

dāri kār mikoni

dārad kār mikonad

dārim kār mikonim

dārid kār mikonid

dārand kār mikonand

ingressiv aspekt:

(jag etc. skall just gå)

dāram miravam

dāri miravi

dārad miravad

dārim miravim

dārid miravand

dārand miravand

1. Dåtid

Progressiv/ingressiv form i dåtid bildas med preteritum av verbet *dāštan* (som ju inte har imperfektformer) + imperfekt av huvud verbet.

progressiv aspekt:

(jag etc. höll på att arbeta)

dāštam kār mikardam

dāšti kār mikardi

dāšt kār mikard

dāštim kār mikardim

dāštid kār mikardid

dāštrand kār mikardand

ingressiv aspekt:

(jag etc. skulle just gå)

dāštam miraftam

dāšti mirafti

dāšt miraftad

dāštim miraftim

dāštid miraftand

dāštrand miraftand

Exempel ur texterna:

arbāb-emān ast va dārad moḥabbat mikonad 'Han är vår chef och visar omsorg om oss.'

man o x^vāhar-am dārim jahizie tahie mikonim ke 'arusi bekonand 'Jag och min syster håller på att skaffa fram hemgift för att hon skall (kunna) gifta sig.'

māhix^vār kamargāh-e u-rā čenān seft o saxt gerefte bud ke dāšt jān-eš dar miraft 'hägern hade tagit ett så hårt grepp om hans midja att han var på väg att dö'